

بْاسْمِ
 رَبِّكَ
 الَّذِي
 خَلَقَ
 خَلَقَ
 الْإِنسَانَ
 مِنْ عَلَقٍ
 اقْرَأْ
 وَرَبُّكَ ا
 4;ْأَكْرَمُ
 الَّذِي
 عَلَّمَ بِا
 4;ْقَلَمِ
 عَلَّمَ
 الْإِنسَانَ
 مَا لَمْ
 يَعْلَمْ
 “Yaratan Rabbinin adıyla oku! O,
 insanı “alak” tan yarattı. Oku! Senin Rabbin en cömert olandır. O,
 kalemle yazmayı öğretendir, insana bilmediğini öğretendir.” ALAK
 – 1-5 قَالَ
 رَسُولُ
 اللَّهِ
 صَلَّى
 اللَّهُ
 عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ
 طَلَبُ
 الْعِلْمِ
 فَرِيضَةٌ
 عَلَى كُلِّ
 مُسْلِمٍ "İlim öğrenmek
 her müslümana farzdır." (İbn Mâce, Mukaddime, 17, 220)
 Bir başka ayet-i kerimede Allah&rquo;tan haşyet duymanın
 (&rquo;na derin saygı göstermenin) ancak ilimle olacağı ifade edilmektedir:
 إِنَّمَا
 يَخْشَى

[illegible]

[illegible]

يَقُولُ ‏"‏
مَنْ سَلَكَ
طَرِيقًا
يَطْلُبُ
فِيهِ
عِلْمًا
سَلَكَ
اللَّهُ بِهِ
طَرِيقًا
مِنْ طُرُقِ
الْجَنَّةِ
وَإِنَّ
الْمَلاَئِكَةَ لَتَضَعُ
أَجْنِحَتَهَا رِضًا
لِطَالِبِ
الْعِلْمِ
وَإِنَّ
الْعَالِمَ
لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ مَنْ
فِي
السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي
الأَرْضِ
وَالْحِيتَانُ فِي جَوْفِ
الْمَاءِ
وَإِنَّ
فَضْلَ
الْعَالِمِ
عَلَى
الْعَابِدِ
كَفَضْلِ
الْقَمَرِ
لَيْلَةَ
الْبَدْرِ
عَلَى
سَائِرِ
الْكَوَاكِبِ وَإِنَّ
الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ
الأَنْبِيَاءِ وَإِنَّ
الأَنْبِيَاءَ لَمْ

يُوَرِّثُوا
دِينَارًا
وَلاَ
دِرْهَمًا
وَرَّثُوا
الْعِلْمَ
فَمَنْ
أَخَذَهُ
أَخَذَ
بِحَظٍّ
وَافِرٍ ‏"‏ ‏ Ebu'd-Derda (r.a)
anlatıyor: "Rasulullah (a.s)'ın şöyle dediğini işittim: "Kim bir ilim öğrenmek için
bir yola sülûk ederse Allah onu cennete giden yollardan birine dahil etmiş demektir.
Melekler, ilim talibinden memnun olarak kanatlarını (üzerlerine) koyarlar. Semâvat ve
yerde olanlar ve hatta denizdeki balıklar âlim için istiğfar ederler. Âlimin
âbid üzerindeki üstünüğü dolunaylı gecede kamerin diğer
yıldızlara üstünüğü gibidir. Âlimler peygamberlerin vârisleridir.
Peygamberler, ne dinar ne dirhem miras bırakırlar, ama ilim miras bırakırlar. Kim de ilim elde
ederse, bol bir nasib elde etmiştir." [Ebu Dâvud, İlm 1, (3641); Tirmizî, İlm 19, (2683);
İbnu Mâce, Mukaddime 17, (223).] Allah Teâlâ Peygamberimize
şöyle emrediyor: وَقُلْ
رَبِّ زِدْنى
عِلْمًا "(Ey Muhammed) de ki: Rabbim,
benim ilmimi artır. (Tâhâ, 20/114) Peygamberimiz de bu emre uyarak:
‏"‏ اللَّهُمَّ
اَنْفَعْنِي
بِمَا
عَلَّمْتَنِي
10;
وَعَلِّمْنِي
10; مَا
يَنْفَعُنِي
وَزِدْنِي
عِلْمًا
وَالْحَمْدُ
لِلَّهِ
عَلَى كُلِّ
حَالٍ ‏"‏ "Allah'ım, bana öğrettiğin ilimden beni
yararlandır, yararlı olacak ilmi bana öğret. İlmimi artır. Her hal üzere Allah'a hamd
olsun." (İbn Mâce, Mukaddime, 23, (259))
قَالَ
رَسُولُ
اللَّهِ :
الْكَلِمَةُ
الْحِكْمَةُ
ضَالَّةُ
الْمُؤْمِنِ
فَحَيْثُ

وَجَدَهَا
فَهُوَ
أَحَقُّ
بِهَا "Hikmet ve ilim mü'minin yitik malıdır, onu nerede bulursa alır." (Tirmizî, İlim, 19) Peygamberimiz iki şeyin gıpta edilmeye değer olduğunu bildiriyor. قَالَ
رَسُولُ
اللَّهِ
صَلَّى
اللَّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
لَا حَسَدَ
إِلَّا فِي
اثْنَتَيْنِ
رَجُلٌ
آتَاهُ
اللَّهُ
مَالًا
فَسُلِّطَ
عَلَى
هَلَكَتِهِ
فِي الْحَقِّ
وَآخَرُ
آتَاهُ
اللَّهُ
حِكْمَةً
فَهُوَ
يَقْضِي
بِهَا
وَيُعَلِّمُهَا Bunlardan biri, Allah'ın kendisine mal verip de, o malı Allah yolunda harcamaya muvaffak kıldığı kimse. Diğer de kendisine hikmet (ilim) verip de, o ilim gereğince hükmetmesini ve başkasına da o ilmi öğretmesini nasip ettiği kimse.
(Buhârî, İlim, 15) Bilindiği üzere, İslâm'da ilk savaş, Bedir savaşıdır. Bu savaşı müslümanlar kazanmıştır. Bu savaşta esirler de alınmıştır. Peygamberimiz arkadaşlarına danıştıktan sonra, esirlerin fidye karşılığında serbest bırakılmalarını emretmiştir. Ancak fidye verecek durumda olmayanlardan her birinin on Müslümana okuma- yazma öğretmeleri halinde onların da serbest kalacağını bildirmiştir. (İslâm Tarihi, Asrı Saadet, İstanbul, 1921, c. 1, s. 346 Peygamberimiz (s.a.v) buyuruyor ki: عن أبي
بكرة قال سمعت
النبي (صعم) يَقُولُ
أَغْدِ
عَالِمًا
أَوْ
مُتَعَلِّمً

75; أَوْ
مُسْتَمِعًا
أَوْ
مُحِبًّا
وَلا تَكُنْ
الخْاَمِسَةَ فَتَهْلِكُ "Ya
öğreten, ya öğrenen, ya dinleyen, ya da ilmi seven ol. Fakat beşincisi olma (yani
bunların dışında kalma) helâk olursun." (Mecmeu'z-Zevâîd ve
Menbeu'l-Fevâid, c. 1, s. 122.) Efendimiz (s.a.v) İlim İçin Toplananları
Müjdeliyor: أنَّ
رسولَ اللّه
قالَ: مَا
اجْتَمَعَ
قَوْمٌ في
بيْتٍ مِنْ
بُيُوتِ
اللّهِ تعالى
يَتْلُونَ
كِتَابَ
اللّهِ
وَيَتَدَارَسُونَهُ
بَيْنَهُمْ
إلاَّ
نَزَلَتْ
عَلَيْهِمُ
السَّكِينَةُ،
وَغَشِيَتْهُمُ
الرَّحْمَةُ،
وَحَفّتْهُمُ
الْمَلاَئِكَةُ،
وَذَكَرَهُمُ اللّهُ
فِيمَنْ
عِنْدَهُ.
أخرجه أبو
داود Ebu Hüreyre (r.a) anlatıyor: Resûlullah (a.s)
buyurdular ki: "Bir grup, Kitâullah'ı okuyup ondan ders almak üzere Allah'ın evlerinden
birinde bir araya gelecek olsalar, mutlaka üzerlerine sekinet iner ve onları Allah'ın rahmeti
bürür. Melekler de kanatlarıyla sararlar. Allah, onları, yanında bulunan
yüce cemaatte anar" (Ebû Dâvud, Salât 349, 1455 Ebu Musa
el-Eş’ari (r.a.)’dan rivayet edildiğine göre Rasulullah (s.a.s.) şöyle

[illegible]

[illegible]

العُلَمَاءِ، حَتَّى إذالَمْ يُبْقعالماً،اتَّخَذَالنَّاسُرُؤُوساًجُهَّالاً،فَسُئِلُوا،فَأَفْتَوابغَيْرِعِلْمٍ، فَضَلُواوَأَضلُوا . Abdullah ibni Amr ibni As (r.a.) şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.s.)'i şöyle derken işittim: "Allah ilmi, insanların hafızalarından silmek, kalplerinden söküp çıkarmak suretiyle almaz, ilim adamlarının ölümüyle almış olur. Böylelikle ortada alim kalmamış olur da, insanlar bazı cahilleri önder edinirler. Bu kimseler kendilerine sorulan sorulara bilmedikleri halde fetva verirler ve böylece hem kendilerini, hem de başkalarını saptırırlar." (Buhari, İlim, 34; Müslim, İlim, 13) Atalarımız dini ilimlere olduğu kadar müsbet ilimlere de önem vermişlerdir. Çünkü Kur'an sadece dini ilimleri değil, diğer ilimleri de tavsiye etmiştir. Kur'an-ı Kerim, yer ve gökler ve bunlardaki yaratılış inceliklerinden söz ediyor ve bu konularda düşünmemizi istiyor. Bu konularda düşünmek, ancak diğer ilimlere âşina olmakla mümkündür. Dinimiz ve dünyamız için gerekli olan bilgileri öğrenmeli, bu konuda çocuklarımızı yetiştirmeliyiz. Atalarımız öyle yapmışlardı. Sadece dinî ilimlerde değil, diğer ilimlerde de zamanlarına göre ileri gitmiş; müsbet ilimlerin temellerini atmışlardı. --Dini ilimler: hekese farzı ayın, Dünyevi ilimler ise farzı kifayedir. -- İlim Hz. Ademle başlamıştır. Hatta cennette Allah bütün ilimlerden on öğretmiştir. --Bir adam Rasulüllah a.s. e gelerek dediki, bu gece rüyamda üç sınıf insanla karşılaştım. İlimle , tesbihle, ibadetle meşgul idiler. Hangisine gideceğimi kararlaştıramadım çıktım. Efendimiz a.s. keşke ilim meslisine girseydin buyurdular. --Peygamberimizin Ashabı Suffaya hizmeti… --Basra ahalisi ilimi, malmı daha hayırlıdır diye tartıştılar…. Medineye İbni abbasa bir adam gönderdiler…İbni Abbas ra. : 1-İlim Peygamberler mirasıdır… Malı Fravunların.. 2-İlim seni korur… Malı ise sen korursun… 3-Allah ilmi sevdiğine verir.. Malı ise herkese.. 4-İlim harcamakla artar.. Malı ise harcamakla biter… 5-Alim ölse de ilmi ile amel edilir.. Mal sahibi ölse adı sanı kalmaz… 6- Mal sahibi ölüdür..İlim sahibi her an diridir.. 7-Mal sahibi kazandığından sorumludur.. İlim sahibi ise öğrendiğinden ve öğrettiğinden dolayı Allah yanında bir derece alır.. -- Abdullah ibni Mübareke yatsıya kadar kısa bir ömün kalsa ne ile meşgul olurdun diye sormuşlar. İlim öğrenirdim demiş. Gafletten kurtuluş 2/650 Peygamberler miras olarak ancak ilim bırakırlar.. Peygamberimizin arkadaşlarından Ebû Hureyre (r.a.), hemen hemen peygamberimizden hiç ayrılmayan bir sahabi idi. O, peygamberimizle bulunduğu sürece, ilim öğrenir, peygamberimizin sözlerine dikkat ederek onları ezberlerdi. Bu sahabi, bir gün Medine'de sokağa çıktı. Halk sokakta dolaşıyordu. Onlara şöyle seslendi: -Peygamberimizin mirası bölüşülüyor, siz ise burada vakit geçiriyorsunuz, gidip o mirastan payınızı alsanız ya? deyince, halk: -Nerede bölüşülüyor? diye sorarlar. Ebû Hureyre (r.a.): -Mescidde bölüşülüyor, diye cevap verir. Halk

koşarak mescide gider, sonra geri dönerler. Ebû Hureyre (r.a.) onların geri geldiklerini görünce, sorar: -Ne oldu? Onlar cevap verir: -Biz mescide gittik, ama sizin söylediğiniz gibi orada taksim edilen herhangi bir şey görmedik, derler. Ebû Hureyre tekrar sorar: - Siz mescidde hiç kimse görmediniz mi? Der. Onlar: - Evet, bazı kimseler gördük, bir kısmı namaz kılıyor, bir kısmı Kur'an okuyor, bir kısmı da helâl ve haram gibi konuları tartışıyordu, derler. Bunun üzerine Ebû Hureyre (r.a): -Yazıklar olsun size, işte o, peygamberin mirasıdır, der. (Mecmeu'z-Zevâîd ve Menbeu'l-Fevâîd, c.1, s.123-124)

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)